

KOMPAS

Colofon

Jaargang: 9
Nummer 5
Januari 2018

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevenden en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. W. Bruinsma
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Mw. J. de Jongh
Mw. A. Lindeman-Evertsen
Mw. J. Molenaar
Mw. D.J. Qualm-Visser
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Veel gegevens uit de Bijbel zijn voor ons zo vertrouwd, dat we er ons bijna niet meer over verwonderen.

Denk je het bijvoorbeeld eens in wat het vroeger geweest moet zijn om een ziekte als melaatsheid te hebben... Een aftakelend lichaam, verlaten door je dierbaren, afgesloten van alle contact met mensen en zelfs uitgebannen uit het huis van God. Een verschrikkelijk uitzichtloze situatie. In dit omstandigheden ging de melaatse man uit de vertelling naar de Heere Jezus. Het was geloof dat hem naar de Heere Jezus dreef. En hij werd niet afgewezen. Hij was welkom bij Jezus en werd genezen. In de vertelling zien we wat Gods barmhartigheid is. Het is Gods diepe en onvoorwaardelijke liefde voor zondaren die het niet verdienen.

Naast Gods barmhartigheid komt in dit nummer nog een eigenschap aan de orde: Zijn alwetendheid. Daarmee hebben we het jaarthema over 'Wie is God?' afgerond. We hopen dat deze nummers aanleiding hebben gegeven voor goede gesprekken met kinderen over Wie de Heere is.

Gertrude de Regt

verbindt jongeren

David wordt koning - God is alwetend

Thema

Toelichting op het thema

Dit jaar behandelen we in de Kompasschetsen het thema 'Gods eigenschappen'. De achterliggende tijd zijn al behandeld: Gods lankmoedigheid, heiligheid, almacht, rechtvaardigheid, genade, liefde en trouw. In deze schets zal het gaan over Gods alwetendheid.

Doel van de vertelling

Door deze vertelling willen we de kinderen een indruk geven wat het betekent dat de Heere alwetend is. Wij staan er zo weinig bij stil dat voor de Heere niets verborgen is en dat Hij zelfs onze gedachten weet, zonder dat wij ze uiten en zelfs nog voordat wij ze kunnen bedenken.

Is de alwetendheid van God voor ons tot schrik of is het een troost te mogen weten dat de Heere zelfs ons innerlijk kent?

Introductie van het thema voor de kinderen

Suggestie 1

a. Neem twee dezelfde doosjes. Maak van het ene een heel mooi doosje. Vul ze daarna. Doe in het versierde (mooie) doosje iets wat waardeloos is (bijvoorbeeld: stenen, zand). Doe in het 'kale' (niet versierde) doosje iets moois, wat meer waarde heeft.

b. Neem drie dezelfde mokken of bekers (ze mogen niet doorzichtig zijn). Versier de buitenkant van twee bekers mooi; de andere blijft 'kaal'. Vul daarna de 'kale' met een lekkere drank. Vul de andere met modderwater.

Laat de kinderen er één kiezen. Vraag ook waarom ze juist die kiezen. Daarna vertelt u het verhaal.

Kom na afloop nog eens terug op wat de kinderen hebben gekozen en waarom ze dat deden. 'Wij kijken zo vaak alleen naar de buitenkant, want wij weten niet hoe het in iemands hart is. De Heere kent ons hart.'

Suggestie 2

Maak twee kolommen. Schrijf erboven: 'veel weten' - 'alwetend'. Praat hier met de kinderen over. Schrijf de antwoorden van de kinderen eronder. Je kunt vragen: Wat betekenen de woorden? Waar denk je bij deze woorden aan? Wat zijn de overeenkomsten? Wat de verschillen? Weet je iemand die zo is?

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 139: 1, 2, 4, 7 en 14

Psalm 132: 6, 7, 11 en 12

Psalm 89: 8, 9 en 15

Psalm 33: 7 en 8

Psalm 20: 3

Psalm 144: 4

Psalm 2: 7 (zingen na vertelling)

Eigen geschrift Davids (achterin het psalmboekje)

Lied uit 'Tot Zijn eer':

Doorgrond mijn hart

Lezen

1 Samuël 16: 1-13

Kerntekst

Want het is niet gelijk de mens ziet, want de mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan. (1 Samuël 16: 7)

Ik, de HEERE, doorgrond het hart. (Jeremia 17: 10a)

Vertelling

In zijn huis in Rama zit Samuël. Hij is verdrietig.

Over Israël regeert een koning. Alleen, het is geen koning die vraagt wat de Heere wil. Nee, koning Saul doet waar hij zelf zin in heeft. De Heere had hem een opdracht gegeven. Hij moest alle Amalekieten doden en ook het vee dat ze hadden. Maar in plaats van al het vee te doden, had Saul de mooiste dieren laten leven. Bovendien had hij ook de koning van de Amalekieten gespaard. De Heere had daarom gezegd, dat Saul geen koning mocht blijven.

En daarom is Samuël nu verdrietig. Hij maakt zich zorgen.

Hoe moet dat nu als Saul geen koning meer is? Wat zal er dan met het volk gebeuren, waarover Saul regeert? Samuël is een knecht van de Heere en hij leeft dicht bij Hem.

En dan komt de Heere. Hij heeft een opdracht voor Samuël. De Heere weet wel van zijn verdriet. Hij weet alle dingen. Hij kent ook het hart van Samuël. Dat laat Hij ook merken, want Hij zegt: *'Hoe lang zult gij rouw bedrijven over Saul, die ik toch verworpen heb, dat hij geen koning is?'* Het is net alsof de Heere zegt: Samuël, waarom ben je er nu nog steeds verdrietig over, dat Saul geen koning meer mag zijn? Ik heb hem verworpen. Daar moet je nu niet langer verdrietig over zijn!

Maar de Heere geeft hem ook een opdracht. Hij zegt: "Je moet naar Bethlehem. Daar woont Isaï. Hij is uit de stam van Juda. Ik heb één van zijn zonen uitgekozen om koning te worden. Samuël, vul je hoorn met olie en ga naar Bethlehem. Ik zal je aanwijzen wie je moet zalven."

Samuël hoort die opdracht en... hij schrikt! Als Saul hoort dat hij iemand anders tot koning gaat zalven, wat zal er dan gebeuren?

Samuël zegt het ook tegen de Heere: "Maar Heere, Saul zal het horen en hij zal mij doden."

Hoor je dat? Samuël gaat met zijn vragen naar de Heere. Ga jij ook met de vragen die je hebt naar de Heere toe? Hij kent je vragen al vóórdat jij ze stelt. Hij is alwetend. Hij wil je antwoord geven.

Wat zegt de Heere tegen Samuël? "Neem een kalf mee en zeg tegen de oudsten van Bethlehem dat je gekomen bent om een offermaaltijd te houden. Je moet Isaï en zijn zonen ook uitnodigen voor de maaltijd en dan zal ik je zeggen wie je moet zalven."

Wat is de Heere goed en geduldig! Hij zorgt voor Samuël. Hij wil helpen, ook als wij niet meer weten hoe het moet!

Daar gaat Samuël, op weg naar Bethlehem om de opdracht van de Heere uit te voeren.

Maar... kijk eens: vanuit Bethlehem komt een groepje mannen Samuël tegemoet. Het zijn de oudsten, die over het stadje moeten regeren. Ze hebben gehoord dat Samuël eraan komt. Hij heeft een offerdier bij zich. Wat zou Samuël komen doen? Samuël is immers de knecht van de Heere?

Als ze bij hem zijn gekomen, vragen ze: *"Is uw komst met vrede?"* Samuël, wat is de oorzaak dat u komt? Hebben wij misschien gezondigd en komt u ons dat vertellen?"

Hoor je dat? Ze zijn bang dat ze iets verkeerd hebben gedaan. Maar Samuël stelt hen gerust. "Mijn komst is met vrede. Ik ben gekomen om de Heere een offer te brengen en een offermaaltijd te houden. Jullie mogen allemaal komen en ook Isaï en zijn zonen."

Een poosje later zijn er heel veel mensen bij elkaar gekomen. Het offerdier wordt geslacht en van het vlees dat niet geofferd wordt, mogen de mensen straks gaan eten.

Kijk, daar gaat de deur open. De oudste zoon van Isaï komt binnen. Het is Eliab. Samuël kijkt Eliab eens aan. Wat een sterke man is dat! Hij zal vast goed kunnen vechten. Het is iemand die het volk wel kan leiden. Dat zal een goede koning zijn! Hem zal Samuël wel moeten zalven...

Maar de Heere spreekt in het hart van Samuël: "Nee Samuël, Eliab is het niet! Ik heb hem niet uitgekozen om koning te zijn. De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan."

Samuël, jij kijkt naar de buitenkant. Daarom vind je dat Eliab een goede koning zou kunnen zijn. Maar ik kijk niet naar de buitenkant, ik kijk naar het hart! En daarom heb ik hem niet uitgekozen om koning te zijn.

Wat doen wij dat ook vaak! We kijken of iemand aardig lijkt; of naar de kleren die iemand aan heeft. Of we kijken of iemand goed kan leren of goed in sport is. En dan denken we dat zo iemand ook aardig is...

En iemand die niet zulke leuke kleren aanheeft, of niet zo goed kan leren of sporten, die vinden we daarom ook niet aardig...

Dat doet de Heere niet. Hij kijkt naar het hart.

Opnieuw gaat de deur open. Daar komt Abinadab, de tweede zoon van Isaï binnen. Ook hij ziet er groot en sterk uit. Ook hij zou vast wel een goede koning zijn... Dan zal het deze wel zijn, denkt Samuël. Maar

weer klinkt de stem van de Heere: "Deze heb Ik ook niet verkoren. Ik heb hem niet uitgekozen om koning te zijn."

Dan roept Isaï zijn derde zoon. Het is Samma. Maar ook die is het niet...

Zo komen de zeven zonen van Isaï de kamer binnen. En iedere keer moet Samuël zeggen: "Deze heeft de Heere niet verkoren."

Dan gaat de deur dicht. Iedereen is binnen. Heeft Samuël zich vergist?

Samuël kijkt Isaï aan: "Zijn dit echt ál uw zonen?"

"Nee," antwoordt Isaï, "de kleinste is er niet bij. Die is bij de schapen."

"Laat hem halen," zegt Samuël, "want eerder zullen we niet gaan eten."

In het veld zit een jongen. Het is David. Hij past op de schapen van zijn vader. Hij moet ervoor zorgen dat de schapen eten en drinken krijgen. Daarvoor zoekt hij gras en water. Hij gaat voor de schapen uit en zij moeten hem volgen. Hij brengt ze op plaatsen waar voedsel voor hen is. Zo zorgt hij voor de schapen.

Ook moet hij ze beschermen. Hij moet ervoor zorgen dat er geen wild dier komt, een leeuw of een beer, die één van de schapen rooft en opeet. Hij moet over hen waken! En dat doet hij ook.

Nu liggen de schapen rustig om hem heen en sommige zijn nog aan het grazen.

Luister eens! Plotseling begint David te zingen! 'Het ruime hemelrond vertelt met blijde mond Gods eer en heerlijkheid.' Hoor je dat? David zingt over de Heere en wat Hij geschapen heeft. Hij eert de Heere door voor Hem te zingen. David heeft de Heere lief.

Maar niet alleen zingt hij over wat de Heere heeft gemaakt. Nee, luister maar! Daar klinkt opnieuw zijn stem. 'De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken. Hij doet mij nederliggen in grazige weiden, Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren. Hij verkwikt mijn ziel. Hij leidt mij...' Hij zingt ook over Wie de Heere is! Ja, want David kent de Heere! Hij weet dat de Heere voor hem zorgt, zoals hij dat voor de schapen mag doen. Dat kan de Heere veel beter doen dan hij het ooit kan.

David is de jongste zoon van Isaï. Hij heeft de Heere lief. Hij heeft van de Heere al jong een hart gekregen dat zonder Hem niet meer gelukkig kan zijn. Een hart dat de Heere nodig heeft bij alles wat hij doet. Ook bij het werk dat hij iedere dag moet doen: op de schapen van zijn vader passen.

Kijk, David ziet iemand aan komen. Het is een knecht van zijn vader. Wat komt hij doen? Hij komt naar David toe: "David, je vader laat je roepen! Samuël, de profeet, is gekomen en hij wil dat je komt."

Daar gaat David, naar Bethlehem, naar het huis dat de knecht hem gewezen heeft. Als hij binnenkomt, zijn daar vader Isaï en al zijn broers. En inderdaad, Samuël is er ook.

Samuël heeft nog steeds zijn hoorn met olie niet gebruikt. Hij wacht op de jongste zoon van Isaï, die straks zal komen. Hij wacht ook op wat de Heere tot hem zal spreken.

Kijk, daar komt David binnen. Nee, David is nog niet zo oud als zijn broers. Hij is ook nog niet zo sterk, en toch... In de Bijbel staat: *hij nu was roodachtig, mitsgaders schoon van ogen en schoon van aanzien*. David is een knappe jongen. Hij is ook groot, lang. Dat ziet Samuël allemaal. Maar het belangrijkste ziet Samuël niet.

Weet je wat dat is? David heeft de Heere lief. Hij wil leven zoals de Heere dat van hem vraagt. David heeft leren bidden: Heere, wat wilt U dat ik doen zal? Leer mij naar Uw wil te handelen. David heeft de Heere nodig. Dat kan Samuël niet zien, maar de Heere wel!

En dan spreekt de Heere weer tot Samuël. Hij zegt: *Sta op, zalf hem, want deze is het*.

Samuël neemt zijn hoorn en giet heerlijk ruikende zalf op het hoofd van David. David wordt door de Heere Zelf gekozen om koning worden. Hij mag weer het werk van een herder gaan doen, maar dan over mensen, zelfs over een heel volk.

Waarom? Omdat David zo knap was? Nee, niet omdat David knapper of beter was dan zijn broers. Maar alleen omdat de Heere hem uitgekozen had. Hij keek naar het hart van de broers. Hij keek ook naar het hart van David. Daar zag Hij liefde tot Hem. Liefde die Hij Zelf gegeven had.

De Heere kijkt ook naar ons hart, naar dat van jou en van mij. Wat ziet de Heere daar? Ziet Hij daar ook liefde voor Hem? Want Hij weet precies wie we zijn en hoe we zijn. Voor Hem kun je niets verbergen. Hij ziet je, altijd! Hij weet wat je doet, ook als jij denkt dat niemand je ziet. Hij weet het als je dingen doet die niet mogen. Hij weet zelfs al je gedachten!

Maar Hij weet het ook als je verdrietig bent. Hij weet het als je bang bent. Hij weet het, als je je alleen voelt. Hij weet alle dingen. Voor Hem kun je niets verbergen, maar voor Hem hoeft je ook niets te verbergen.

De Heere ziet het ook als je tot Hem bidt. Hij hoort je. Hij weet van de vragen die er in je hart zijn. Hij weet van dat verlangen in je hart naar Hem. Hij weet van dat verlangen om te mogen leven zoals Hij dat wil. Ook van dat verlangen om Hem meer te mogen kennen. Hij weet ook van je verdriet over alle zondige dingen, die je steeds weer opnieuw doet, terwijl je dat niet wilt... Want Hij kent je, beter dan je jezelf kent.

Daar staat Samuël. Zijn hoorn in zijn hand is leeg. Maar kijk nog eens goed. Het is een hóorn. En een hoorn is onbreekbaar. De Heere wil ermee zeggen: David, het koninkrijk dat Ik je zal geven, is een onbreekbaar koninkrijk. Het zal niet, zoals bij koning Saul, van je afgenomen worden. Waarom niet? Is David dan beter dan Saul? Nee! Maar omdat de Heere het wil. Daarom alleen zal er altijd iemand uit het nageslacht van David koning zijn. Altijd?

Ja, want eenmaal zal uit het huis van David, uit zijn kinderen, de Heere Jezus geboren worden. Hij is Koning tot in eeuwigheid. David was een type, dat betekent een voorbeeld van de Heere Jezus.

Hij is de Alwetende. Hij kent je tot in het diepst van je hart. Hij laat Zich niet afschrikken, ook niet door de zonden die Hij daar ziet. Want weet je wat zo'n wonder is? Juist daarom is Hij nu gekomen. Deze alwetende Koning is almachtig om ook jou daarvan te verlossen. Hij kan je zalig maken van ál je zonden.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte voor leidinggevenden

De aanleiding tot de zalving van David

We lezen in het eerste vers van dit bijbelhoofdstuk dat de Heere aan Samuël vraagt hoelang hij nog rouw zal dragen over Saul. Koning Saul was door de Heere verkoren om koning te zijn over het volk van Israël. In het begin was hij heel ootmoedig. Maar later veranderde dit. Saul wilde in feite geen koning onder de Heere zijn, maar zelf de dienst uitmaken. Hij wilde een koning zijn zoals alle koningen waren. Dat kwam openbaar toen hij, voor de strijd begon, zeven dagen op Samuël moest wachten die zou komen offeren. In plaats de Heere te gehoorzamen, offerde hij zelf, omdat hij vond dat het te lang duurde. De ongehoorzaamheid van Saul bleek opnieuw toen de Heere hem gebod tegen Amalek te gaan strijden. De opdracht was: alle mensen en dieren doden. Saul liet echter koning Agag leven en ook de beste schapen werden gespaard. Daarop had Samuël het oordeel van de Heere moeten aankondigen. *Omdat gij Mij verworpen hebt, heb Ik u verworpen dat gij geen koning over Israël zij.*

De Heere geeft Samuël, die daar verdriet over had, de opdracht naar Bethlehem te gaan en daar één van de zonen van Isaï tot koning te zalven in de plaats van Saul.

Zalving

De zalving zag op twee verschillende dingen. Het betekende dat iemand tot een bepaald ambt gekozen werd. Maar het betekende ook dat hij tot het ambt bekwaam werd gemaakt.

De zalving met olie is een beeld van de zalving met de Heilige Geest. Het wijst erop dat degene die gezalfd wordt, door de Heere wordt uitverkoren tot dat ambt. Maar ook wijst het erop, dat hij bekwaam wordt gemaakt om dat ambt uit te oefenen. Want het is alleen de Heilige Geest, Die hem de bijzondere genadegaven kan geven die noodzakelijk zijn om dat te kunnen doen.

Zalving van personen

In de Bijbel komen we drie ambten tegen: profeet, koning en priester. Deze personen werden gezalfd. De opdracht om priesters te zalven vinden we in Leviticus 8. Daar beveelt de Heere Mozes dat hij Aäron en zijn zonen tot priester moet zalven. Dit gebeurde met zalfolie die gemaakt moest worden zoals de Heere had voorgeschreven en die alleen voor dit doel gebruikt mocht worden (Exodus 30: 22-30).

Ook koningen werden gezalfd, zoals Saul en hier David. Van Salomo lezen we dat David de opdracht geeft hem te zalven (1 Koningen 1: 34).

Over de zalving van profeten wordt niet zo vaak gesproken. We lezen alleen dat Elia de opdracht kreeg om Elisa te zalven tot profeet in zijn plaats (1 Koningen 19: 15 en 16).

Profeten, priesters en koningen waren typen (voorbeelden) van de Heere Jezus, In Zondag 12 van de Heidelbergse Catechismus lezen we daarover: "Dat Hij van God de Vader verordineerd is en met de Heilige Geest gezalfd tot onze hoogste Profeet en Leraar (...), tot onze enige Hogepriester (...) en tot onze eeuwige Koning." De Heere Jezus wordt daarom Messias of Christus genoemd, wat Gezalfd betekent.

Daarover lezen we ook in Psalm 2: 6. *'Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid.'* De kanttekeningen merken bij het woord 'gezalfd' op, dat dit betekent 'overgoten', te weten met olie.

Verschil tussen de zalving van Saul en David

Er is een opmerkelijk verschil tussen de zalving van Saul en David. Over de zalving van Saul lezen we in 1 Samuël 8-10. De aanleiding tot deze zalving was de vraag van de oudsten van het volk van Israël. Zij zijn bij Samuël gekomen met de vraag een koning over hen aan te stellen. Samuël is met deze vraag naar de Heere gegaan. En Die geeft hem als antwoord dat het volk Hem heeft verworpen, zodat Hij geen Koning meer over hen zou zijn. Samuël moet de oudsten eerst vertellen wat een koning zal doen. Maar het volk blijft bij het verzoek. Daarop wijst de Heere Zelf Saul aan. Dat doet Hij eerst als hij bij Samuël in Rama komt. Als Samuël hem daar zalft, gebruikt hij een kruik. Een kruik is breekbaar. Zo zegt deze kruik eigenlijk al dat het koninkrijk van Saul geen blijvend rijk is. Het is dan ook niet in de gunst van de Heere dat Israël hier een koning krijgt. We lezen daarover in Hosea 13: 11. *'Ik gaf u een koning in Mijn toorn en nam hem weg in Mijn verbolgenheid.'*

Als Samuël door de Heere naar Isai wordt gestuurd om één van zijn zonen tot koning te zalven, lezen we in 1 Samuël 16: 1, dat hij de opdracht krijgt: *'Vul uw hoorn met olie...'*

Een kruik ziet op breekbaarheid, maar een hoorn op kracht. Het rijk van David zou een eeuwig rijk zijn. Dat begint hier met David, maar uit Hem zal Davids Zoon, de Heere Jezus, geboren worden, Wiens rijk geen einde zal hebben.

Ook Jehu werd later uit een oliekruik gezalfd (2 Koningen 9: 5 en 6).

De Heere verkiest mensen (tot een ambt)

Het is de Heere Zelf Die mensen verkiest tot een ambt. Dat zien we heel duidelijk in deze geschiedenis. Maar ook in de geschiedenissen van de andere koningen van Israël en later van Juda en het Tienstammenrijk. Dat geldt ook voor het ambt van profeet en priester.

In het Nieuwe Testament verkoos de Heere Jezus Zijn twaalf discipelen, later de apostelen. In de plaats van Judas werd Matthias verkozen door middel van het lot (Handelingen 1: 26).

Ook vandaag verkiest de Heere nog tot het ambt. Denk aan de verkiezing van predikanten, ouderlingen en diakenen, die worden aangewezen door middel van stemming. Hoewel mensen daar stemmen, is het de Heere Die alle dingen bestuurt. In het bevestigingsformulier staat het heel mooi: *'...in zijn hart gevoelt dat hij door de gemeente en mitsdien door God verkoren is.'* Daar komt het spreken van de Heere naar voren, net als bij Samuëls zalving van David. Zie ook Spreuken 16: 33. *'Het lot wordt in de schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van de HEERE.'*

Gods alwetendheid

Bij de Heere zijn alle dingen bekend. Voordat wij ze al bedacht hebben, weet de Heere ze al. Zie ook Psalm 139, waar David over deze alwetendheid spreekt. Het is voor David tot verwondering en aanbidding!

De Heere weet niet alleen de dingen die wij doen, Hij weet ook wat er in ons hart omgaat. Hij kent zelfs de schuilhoeken van ons hart. Hij kent ons beter dan dat we onszelf kennen. Daarom vraagt David in Psalm 19 vers 13b: *'Reinig mij van de verborgen afdwalingen.'* Hij bedoelde daarmee: 'de zonden die ik niet zie of merk' (kanttekeningen). In Psalm 139 vers 24 vraagt hij: *'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten. En zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op de eeuwige weg.'* Zie ook Psalm 17: 3 en Psalm 26: 2 (berijmd).

De alwetendheid van de Heere is ook een troost: *'Gij ziet het immers, want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve; op U verlaat zich de arme; Gij zijt geweest een Helper van den wees'* (Psalm 10: 14).

Op het hart, op onze gezindheid komt het aan. Een goed of nieuw hart is een oprecht hart. Zo'n hart had David van de Heere gekregen.

Samuëls vrees voor Saul

Als de Heere hem de opdracht geeft om naar Bethlehem te gaan en daar iemand tot koning te zalven, vreest Samuël. Hij is bang dat Saul het zal horen en hem zal doden. Hij legt dit ook aan de Heere voor. Die geeft hem de opdracht om een kalf mee te nemen. Hij moet dan zeggen dat hij gekomen is om de Heere offerande te doen. Dit offer is ook daadwerkelijk gebracht, zodat Samuël geen leugen heeft verteld en toch kwam hij niet in gevaar. (Vergelijk David die naar zijn ouders gaat met het feest van de nieuwe maan).

De Heere Zelf geeft Samuël deze opdracht. Hij hoeft dus niet precies de reden voor zijn komst te vertellen. De Heere zendt hem in het geheim om een nieuwe koning te zalven.

"Het offer dat Samuël moet brengen, is een zogenaamd vredeoffer. Daarbij werd een gedeelte van het offerdier geofferd. Van het overige mochten de gasten of de offeraars eten. Vrede houdt in dat alles in overeenstemming is met Gods recht. In een vredeoffer geeft de Heere de gelegenheid om op een

speciale wijze uitdrukking te geven aan de dankbaarheid voor de bijzondere ervaring van Gods gunst. Het vredeoffer is dan ook een zaak van vreugde en zo ook de met het offer verbonden maaltijd. Degenen die aan een vredeoffer deelneemt, moet 'cultisch' rein zijn. Daarom heiligt Samuël Isai en zijn zonen als ze deel zullen nemen aan de offermaaltijd. De reinheid is een absolute voorwaarde." (uit: Ds. R. van Kooten: Meer kennis van Christus)

Voor het brengen van een offer en het houden van de offermaaltijd moesten mensen zich heiligen en reinigen. Alles wat iemand ceremonieel onrein maakte, moest worden verwijderd. Ook moesten de mensen hun kleren wassen, want ze kwamen voor het aangezicht van God. De echte reiniging is het zelfonderzoek in het licht van Gods geboden.

David in zijn familie

David was de jongste zoon van Isai, uit de stam van Juda, waaruit de Heere Jezus geboren zou worden. Uit Juda zou ook de koning komen. We kunnen dat lezen in Genesis 49, als Jakob, voordat hij gaat sterven, zijn zonen zegent.

Hoewel Isai van Samuël de opdracht heeft gekregen al zijn zonen voor de maaltijd te heiligen, heeft hij David op het veld bij de schapen gelaten.

De kanttekeningen merken op dat Samuël Isai ongetwijfeld heeft ingelicht waarom hij was gekomen. Al zijn zonen moesten immers ook op het offerfeest komen? Toch heeft Isai zijn zoon David niet meegenomen.

In 1 Samuël 17 lezen we dat David van zijn vader de opdracht krijgt zijn broers op te zoeken in het leger van koning Saul. David gehoorzaamt en gaat. In vers 28 lezen we iets opmerkelijks: *'Als Eliab, zijn grootste broeder, hem - David - tot die mannen hoorde spreken, zo ontstak de toorn van Eliab tegen David en hij zeide: Waarom zijt gij nu afgekomen en onder wien hebt gij de weinige schapen in de woestijn gelaten? Ik ken uw vermetelheid en de boosheid uws harten wel; want gij zijt afgekomen, opdat gij den strijd zaagt.'* David was bij zijn broers niet in tel.

Ook hierin is David een type (voorbeeld) van de Heere Jezus.

Wat het uiterlijk van David betreft, daarvan lezen we in 1 Samuël 16 vers 12: *'Hij nu was roodachtig, mitsgaders schoon van ogen en schoon van aanzien.'* Hieruit trekken sommige verklaarders de conclusie dat David rood haar heeft gehad. In ieder geval was hij een knappe jongeman.

Ook over zijn lengte kunnen we iets lezen. Als David met Goliath wil gaan vechten, trekt Saul hem zijn kleren aan (1 Samuël 17: 39). Dat was in ieder geval het harnas van Saul.

Belijdenisgeschriften

Dordtse leerregels: hoofdstuk 1, artikel 11

"En gelijk God Zelf op het hoogste wijs, onveranderlijk, alwetend en almachtig is, alzo kan de verkiezing van Hem gedaan, niet ongedaan en wedergedaan, noch veranderd, noch herroepen, noch afgebroken worden, noch de uitverkorenen verworpen, noch hun getal verminderd worden."

Antwoorden bij werkboekje -10

Suggesties voor leidinggevenden bij het werkboekje voor -10

Voor kinderen die nog niet kunnen lezen, zijn er verschillende mogelijkheden om de meerkeuzevragen te maken.

1. Je leest de vragen op met de antwoorden. De kinderen kleuren het rondje voor het antwoord dat zij denken dat goed is.
2. Je kunt de meerkeuzevragen ook helemaal mondeling doen. Maak er dan een waar/ niet waar vraag van.
 - Geef elk kind twee kaartjes: een rood en een groen.
 - Lees dan de vraag met het eerste antwoord voor. De kinderen 'antwoorden' met hun kaartje. (Is het waar, dan steken ze het groene kaartje omhoog, is het niet waar, dan het rode). Je kunt - als het antwoord niet waar was - vragen, wat dan wel het goede antwoord is.

Antwoorden bij werkboekje -10

Kies het goede antwoord

1. Samuël moest naar het plaatsje *Bethlehem*.
2. Hij moest daar *een nieuwe koning gaan zalven*.
3. Hij moest *een hoorn met olie meenemen*.
4. De Heere zei dat Samuël daar *één van de zonen van Isai tot koning moest gaan zalven*.

5. Toen hij bij het stadje kwam, kwamen *de oudsten van Bethlehem hem tegemoet.*
6. Samuël maakte een offermaaltijd en nodigde ook *Isaï en zijn zonen uit.*
7. Isaï liet *bijna al zijn zonen bij Samuël voorbijgaan.*
8. Toen Samuël die zonen zag, dacht hij *dat zij wel koning konden worden.*
9. Samuël *vroeg of dit al de zonen van Isaï waren.*
10. Isaï zei dat *de kleinste er niet bij was.*
11. Hij was *bij de schapen op het veld.*
12. Die zoon was *David.*
13. De Heere zei tegen Samuël dat hij *hem tot koning moest zalven.*
14. Toen David werd gezalfd, waren *daar ook zijn broers bij.*
15. Het koninkrijk van David *zou eeuwig zijn.*
16. David *moest nog lang wachten voordat hij mocht gaan regeren.*

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10		11	12	13	14	15	16
G	e	z	a	l	f	d		t	o	t		k	o	n	i	n	g

De Heere is alwetend

Bijbelgedeelte	Genesis 3: 8-11 Adam	Johannes 1: 48-53 Nathanaël
Hoe laat de Heere merken dat Hij alles weet?	Adam en Eva horen dat de Heere komt en verstoppen zich, omdat ze gezondigd hebben. De Heere roept hen.	Nathanaël komt bij de Heere Jezus en Die kent hem.
Zijn ze er blij mee dat de Heere alles weet?	Ze waren niet blij. Ze verstopten zich. Ze waren bang omdat ze ongehoorzaam waren geweest.	Nathanaël is verwonderd, hij is er blij mee. Nathanaël zegt: Meester, U bent de Zoon van God. Hij zegt dat de Heere Jezus alles weet.

Puzzel

G						R	R	E					N	
H		G	V	IJ		G		O		N	D	K	IJ	
IJ		T		A		R		M		E		A	E	
E		E		D		R		N		E		E	M	
K		N		N		E		IJ		G		C	T	
E	E	R		O	V	O		D	N	T		N	H	T

Antwoorden bij de puzzel

1. a. *Heere, Gij doorgrondt en kent mij.*
b. David zegt: Heere, U kijkt tot op de bodem van mijn hart (doorgronden = tot op de bodem gaan).
2. a. *Gij kent van verre mijn gedachten.*
b. De Heere weet niet alleen wat ik denk, maar Hij weet zelfs mijn gedachten al voordat ik ze denk.

Wat kies jij?

Laat de kinderen de twee reacties lezen en de zinnen aanvullen.
De Heere weet alles.

'Dit vind ik niet altijd fijn, omdat...'

'Daar ben ik blij mee, want...'

Zijn kinderen bang omdat de Heere alles van ze weet? Bespreek dat dit wel eens kan gebeuren, bijvoorbeeld als je iets deed wat niet mag. Maar geef ook aan dat je zelfs dan beter kunt gaan bidden dan bang zijn. De Heere vergeeft!

Zijn kinderen blij dat de Heere alles van ze weet? Dat de Heere alwetend is, kan een troost zijn. Als je verdriet hebt, of als je geplaagd wordt, of als je iets hebt meegemaakt dat heel naar is. Ook als je van de Heere houdt, mag je blij zijn dat de Heere dat weet. Zelfs als je gezondigd hebt terwijl je in je hart wel van de Heere houdt, kan Gods alwetendheid een troost zijn. Denk maar aan Psalm 103 vers 7 (berijmd).

Antwoorden bij werkboekje +10

Is het waar of niet waar?

1. waar (D)	9. niet waar (E)
2. waar (I)	10. waar (W)
3. niet waar (E)	11. niet waar (L)
4. niet waar (H)	12. niet waar (A)
5. waar (D)	13. waar (S)
6. niet waar (N)	14. waar (D)
7. waar (E)	15. niet waar (O)
8. waar (T)	16. waar (G)

Je leest nu: Gods alwetendheid

Wat kies jij?

Laat de kinderen de twee reacties lezen en de zinnen aanvullen.

De Heere weet alles.

'Dit vind ik niet altijd fijn, omdat...'

'Daar ben ik blij mee, want...'

Zijn kinderen bang omdat de Heere alles van ze weet? Bespreek dat dit wel eens kan gebeuren, bijvoorbeeld als je iets deed wat niet mag. Maar geef ook aan dat je zelfs dan beter kunt gaan bidden dan bang zijn. De Heere vergeeft!

Zijn kinderen blij dat de Heere alles van ze weet? Dat de Heere alwetend is, kan een troost zijn. Als je verdriet hebt, of als je geplaagd wordt, of als je iets hebt meegemaakt dat heel naar is. Ook als je van de Heere houdt, mag je blij zijn dat de Heere dat weet. Zelfs als je gezondigd hebt terwijl je in je hart wel van de Heere houdt, kan Gods alwetendheid een troost zijn. Denk maar aan Psalm 103 vers 7 (berijmd).

Pak je Bijbel

Bijbelgedeelte	Genesis 3: 8-11	Johannes 1: 48-53	Johannes 21: 15-17
a. Het Bijbelgedeelte gaat over:	Adam	Nathanaël	Petrus
b. Wat wordt er verteld?	Adam en Eva horen dat de Heere komt en verstoppen zich, omdat ze gezondigd hebben. De Heere roept hen.	Nathanaël komt bij de Heere Jezus en Die kent hem.	De Heere Jezus vraagt tot drie keer toe aan Petrus of hij Hem liefheeft. De derde keer zegt Petrus: Heere, U weet alle dingen!
c. Zijn ze blij dat de Heere alles weet?	Ze waren niet blij.	Nathanaël is verwonderd, hij is er blij mee.	Petrus was er blij mee.
d. Waaraan zie je dat?	Ze verstopten zich, ze waren bang omdat ze ongehoorzaam waren geweest.	Nathanaël zegt: Meester, U bent de Zoon van God. Hij zegt dat de Heere Jezus alles weet.	Petrus zei: U weet alle dingen, U weet dat ik U liefheb. Dat troostte Petrus, ondanks dat hij verdriet had over wat hij had gedaan.

Puzzel

verbindt jongeren

Uitkomst van de gekleurde vakjes: *Ik, de HEERE, doorgrond het hart* (Jeremia 17: 10a).

Uitkomst van de niet gekleurde vakjes: *De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de Heere ziet het hart aan* (1 Samuël 16: 7).

verbindt jongeren

Een melaatse man genezen - God is barmhartig

Thema

Toelichting op het thema

Dit jaar behandelen we in de Kompasschetsen het thema 'Gods eigenschappen'. Aan de orde komen Gods lankmoedigheid, heiligheid, almacht, rechtvaardigheid, genade, liefde, trouw, alwetendheid en barmhartigheid. In deze schets zal het gaan over Gods barmhartigheid.

Doel van de vertelling

Het doel van de vertelling is om de kinderen te laten zien dat de Heere Jezus barmhartig was en wat dit betekent. Hij wil mensen reinigen van hun zonden, omdat Hij hen liefheeft.

Introductie van het thema voor de kinderen

De buurvrouw van Joost en Marieke is helemaal niet vriendelijk, vinden zij. Schoppen ze per ongeluk de bal in de tuin, dan wordt ze meteen heel boos. Alsof ze het expres doen. Ze begrijpen er niets van. Tijdens het eten zegt vader: "Ik heb de oude buurvrouw al een tijd niet gezien!" "Nee," zegt moeder, "ze kan de deur niet uit met deze sneeuw, het is veel te glad." "Net goed!" zegt Joost, "Ze doet altijd zo lelijk tegen ons." Marieke kijkt verschrikt op; is het wel goed wat Joost zegt?

Stel vragen aan de kinderen: Wat zou je kunnen doen voor de buurvrouw? Kun jij begrijpen dat Joost dat zegt? En is het goed? Wat zou Marieke kunnen zeggen?

Werk zo naar het begrip barmhartigheid toe. Wat heeft het woord barmhartigheid met Joost, Marieke en de buurvrouw te maken?

In deze vertelling laat de Heere Jezus zien wat barmhartigheid is.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 51:1,2,3

Psalm 77:6

Psalm 79:4

Psalm 103:4 en 7

Psalm 111:3

Psalm 146:3

Lied uit 'Tot Zijn eer':

Nooit kan 't geloof teveel verwachten

Lezen

Markus 1: 40-45

Kerntekst

En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit en raakte hem aan en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd (Markus 1: 41).

Vertelling

Ja, daar gaan ze! De zieke man leunt even op zijn stok voor hij verder loopt. Een grote groep mensen komt van de berg af en gaat het stadje in. Daar, ergens tussen die mensen, moet Hij zijn: Jezus! De man blijft nog even staan. Dan strompelt hij langzaam verder, in de richting van de poort. Wat hij doet, mag niet. Als melaatse moet hij ver bij de stad vandaan blijven. Maar het moet! Jezus is zijn enige kans op redding.

Terwijl hij over de weg gaat, gaan zijn gedachten terug naar de tijd dat hij zelf nog in de stad woonde. Naar die dag, dat alles anders werd. Wat was hij geschrokken toen hij een plek op zijn huid had gezien. Hij was er mee naar de priester gegaan. En waar hij zo bang voor was, gebeurde. Door de priester werd hij onrein verklaard. Melaats! De ergste ziekte die je kon overkomen. De ziekte, waarvan geen dokter je

genezen kon. Die je lichaam helemaal aantastte met grote zweren. Hij mocht niet meer bij zijn familie leven, want melaatsheid maakt je onrein. Hij moest buiten de stad gaan wonen, mocht niet meer in de tempel komen en als er iemand in zijn buurt kwam moest hij roepen: "Onrein, onrein!" Anders werden anderen ook onrein. Soms werd er op grote afstand wat eten voor hem neergezet. De zweren op zijn huid waren steeds erger geworden, hij was steeds zwakker geworden. En niemand kon hem helpen. Hij zal sterven.

Maar nu heeft hij gehoord van de Heere Jezus, Die zieken beter maakt. Hij had het gelijk geweten: bij Hem moet hij zijn! Maar... hoe moet hij daar komen? Hij is verbannen buiten de stad. Hij mag niet bij de mensen komen. En zou Jezus hem, zo'n melaatse, wel willen helpen? En toch gaat hij. Nu loopt hij over de weg, in de richting van de stad. Hij komt steeds dichterbij. Hij ziet de gezichten van de mensen al ...

Wat zijn er veel mensen rondom de Heere Jezus! Zojuist heeft Hij gepreekt. Die preek heet de 'Bergrede'. De mensen hebben gehoord wat de Heere Jezus heeft gezegd: *"Zalig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden. Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien. Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden."*

Ze willen graag nog zoveel meer van de Heere Jezus horen, want zoals Hij preekt is er niemand. Aandachtig luisteren ze naar de woorden van de Heere Jezus. Maar luister eens, wie roept daar zo? "Onrein, Onrein!" Verschrikt kijken de mensen om. En daar zien ze hem over de weg strompelen. Ze kunnen het meteen aan hem zien. Hij is een melaatse! Hij komt op de schare afgelopen met gescheurde kleren, een doek voor zijn mond en loshangende haren. Precies zoals een melaatse moest doen volgens de wet van Mozes. Wat ziet hij er vreselijk uit! Grote zweren op zijn gezicht, armen en benen, op zijn hele lichaam. Zijn gezicht ziet doodsbleek en je kunt wel zien dat de melaatsheid zijn hele lichaam aangetast heeft. Hij is niet een beetje melaats, maar vol van melaatsheid. Het zal voor hem niet lang meer duren of hij zal sterven.

De mensen gaan snel achteruit. Vol afschuw kijken ze naar hem. Die man mag hier toch helemaal niet komen! Stel je voor dat hij hen aanraakt, dan zullen zij ook onrein zijn.

Maar de melaatse gaat door. Hij laat zich niet afschrikken door de boze blikken. Het gaat hem niet om de mensen. Hij heeft maar één doel. Hij moet naar de Heere Jezus toe. Hij weet het zeker: Hij kan mij reinigen. Zo komt de man uiteindelijk bij de Heere Jezus. Daar valt hij neer op zijn knieën: *"Heere, indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen!"* De Heere Jezus is zo machtig! Wat dokters niet kunnen, kan Hij wel. Hij kan een melaatse reinigen. Maar de melaatse man weet ook dat hij niets verdiend heeft. Daarom zegt hij heel eerbiedig: *"Indien Gij wilt..."*

De melaatsheid in de Bijbel is een beeld van de zonde. De zonde is zo erg. Het maakt de mensen kapot, het tast ons helemaal aan. De melaatse man kon zichzelf niet genezen van zijn melaatsheid. Zondige mensen kunnen zich ook niet genezen van hun zonden. Ze hebben een Verlosser, een Zaligmaker nodig. Waar ga jij naar toe met je zonde? Deze melaatse man heeft het geleerd door het geloof: *Gij kunt mij reinigen*. De Heere Jezus is de enige die jou kan reinigen van je zonde!

Zie hem daar liggen aan de voeten van Jezus. De mensen kijken vol afschuw. Oh... als hij de Heere Jezus maar niet aanraakt. Zal Jezus hem nu wegsturen? Nee, Jezus stuurt hem niet weg. In Zijn hart is grote barmhartigheid voor deze arme man. Het raakt Hem diep. Hiervoor is Hij nu gekomen. Hij is diep bewogen met de pijn, het verdriet en de ellende van deze melaatse.

Als Jezus de melaatse aanraakt, betekent dat: "Ik wil met jou te maken hebben." En daarom gebeurt er nog meer. Jezus spreekt met een stem vol barmhartigheid: *"Ik wil, word gereinigd!"* En op datzelfde moment verdwijnt de melaatsheid van deze man. Die vreselijke zweren zijn weg. Hij heeft weer een gezonde kleur op zijn gezicht. Hij is genezen! De Heere Jezus geneest niet een beetje, maar Hij geneest hem helemaal.

De mensen hebben het allemaal gehoord en gezien. Nog maar net heeft de Heere Jezus gepreekt op de berg: *"Zalig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden."* Hier geeft Hij Zelf het grote voorbeeld van barmhartigheid. De melaatse had geen recht op genezing. Het was alleen vanwege de barmhartigheid van de Heere Jezus. Hij ziet in diepe liefde om naar de melaatse. Ook nu is Hij nog met barmhartigheid bewogen over zondaren. De Heere zegt het ook vandaag nog: *"Komt allen tot Mij! En die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen!"*

Wat een groot wonder is er gebeurd. Een melaatse man is gereinigd. Mag hij nu weer naar zijn familie gaan? Mag hij tegen iedereen gaan vertellen wat er gebeurd is?

De Heere Jezus spreekt hem streng toe. *"Zie, dat gij niemand iets zegt; maar ga heen en vertoon uzelf den priester, en offer voor uw reiniging hetgeen Mozes geboden heeft."*

Daar gaat de man. Hij heeft twee reine duiven bij zich, wat cederhout, scharlaken (een rode kleurstof) en hysop (takjes van een plant). Dat staat ook in de wet van Mozes. De priester slacht de ene vogel in een vat van aardewerk. In dit vat zit water uit een bron. Daarna neemt de priester de levende vogel. Samen

met het cederhout, het scharlaken en de hysop doopt hij de levende vogel in het bloed van de geslachte vogel. De priester sprenkelt zeven keer iets van het bloed over de man. En dan... is de man weer rein. De priester laat de levende vogel los. Zoals de vogel vrij is, zo is ook deze man weer vrij. Het is alsof het leven opnieuw voor hem begint. De reine man moet zijn kleren wassen, zijn haar afscheren en zich helemaal wassen.

Acht dagen later gaat hij weer naar de priester. Er moet een offer gebracht worden.

En dan... dan kan de man weer naar zijn huis en zijn familie. Wat een blijdschap, wat een feest! Nu mag hij ook weer in het huis van de Heere komen. Nu is hij rein door het offer dat gebracht is.

Kun je je voorstellen hoe die man zich voelde? Eerst zo ziek, hij wist dat hij moest sterven. En nu... weer nieuw leven door de Heere Jezus! Hij weet nu wat de barmhartigheid van de Heere Jezus is. De Heere Jezus zal ook barmhartig zijn voor jou, als je Hem je melaatse hart laat zien. Hij zal je genezen, helemaal. Hij zal je een nieuw leven geven, met Hem.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

Melaatsheid

In Leviticus 13 en 14 worden de wetten voor (reiniging van) de melaatsheid beschreven. Melaatsheid is een huidziekte. Het begint met huiduitslag. Kenmerkend is met name wit haar op de aangetaste plek en onderhuidse verzwering. Op het dieptepunt is de hele huid wit, gelijkend op een doodskleur. De melaatse wordt dan ook als levend dood beschouwd. Als de melaatsheid voortwoekert, worden ook organen, zenuwen, spieren en beenderen aangetast. Het lichaam verzweert en rot weg.

Als iemand een van de beginnende verschijnselen, een gezwel, zweer of witte blaas, bij zichzelf constateerde, moest hij naar de priester. Melaatsheid wordt in de Bijbel niet in de eerste plaats als ziekte, maar als onreinheid gezien. Niet de arts, maar de priester was bevoegd om te beoordelen. Het ging om de dienst van God.

Wanneer het zeker was dat je niet melaats was, werd je rein verklaard. Wanneer dit niet zeker was, werd je voor zeven dagen weggestuurd naar een afgezonderde plaats. De priester bekeek na zeven dagen opnieuw of je rein of onrein was. Het kon zijn dat je enkele keren werd weggestuurd naar een plaats voordat de priester uitsluitel kon geven of je werkelijk melaats was.

Degene die onrein was geworden door een van de vormen van melaatsheid, werd verbannen naar een plaats buiten de stad. Hij moest zijn kleding aan de bovenkant inscheuren, het haar los laten hangen en de mond bedekken. De melaatse moest roepen 'onrein, onrein'.

Terugkeer van de melaatse

Na genezing mocht de melaatse niet zomaar terugkeren onder het volk. De vele ceremoniën, die nodig waren om hem rein te verklaren, lieten zien wat een grote moeite dat kostte.

Wanneer iemand genezen was van zijn melaatsheid, moest de priester een reinigingsritueel uitvoeren. Hiervoor waren twee reine vogels, cederhout, een rode kleurstof (scharlaken) en hysop nodig. De ene vogel moest geslacht worden in een vat van aardewerk. In dit vat moest water uit een bron of stromend beekje zitten. Daarna nam de priester de levende vogel. Samen met het cederhout, scharlaken en de hysop doopte hij de levende vogel in het bloed van de geslachte vogel. De priester moet van het bloed zeven keer sprenkelen over degene die melaats was. Na deze besprenkeling was deze weer rein. Hij was vrij en kon opnieuw aan het leven beginnen. De levende vogel die losgelaten werd, was daar een symbool van. De rein verklaarde persoon moest zijn kleren wassen, zijn haar afscheren en zich helemaal wassen. Hij mocht wel weer in de stad wonen, maar zeven dagen nog niet in zijn eigen huis.

Symbolen

- Vogels: de ceremonie met de twee vogels stelt symbolisch de dood en de opstanding tot het leven voor. Door het bloed van de ene vogel komt de andere vrij. Het bloed van Christus stelt ons in de vrijheid.
- Cederhout: het gebruik van deze zeer sterke houtsoort wijst op het krachtig herstel van de melaatse.
- Scharlaken: het gebruik van deze moeilijk uit te wissen rode kleurstof wijst op het definitief weggaan van de witte huidskleur en de terugkeer van een gezonde, rode gelaatskleur.
- Hysop: het gebruik van dit sterk geurende kruid wijst op het geheel verdwijnen van de zeer onaangename reuk van de melaatsheid.
- Besprenkeling: de besprenkeling met bloed en olie ziet op het bloed en de geest van Christus tot vergeving en genezing. Dit gebeurt zevenmaal en dat wijst heen naar volkomen reiniging.

Op de achtste dag nadat de priester het reinigingsritueel had uitgevoerd, moest de gereinigde een offer brengen. Dit offer bestond uit twee lammeren en een schaap van een jaar zonder gebrek. Een lam was voor het schuldoffer, de andere twee dieren voor het zondoffer en het brandoffer. Daarnaast moest hij nog olie brengen voor het spijsoffer. De vier offers wezen op het offer van Christus: het schuldoffer tot reiniging, het zondoffer en brandoffer tot verzoening en het spijsoffer tot dankbaarheid.

Barmhartigheid

Het Hebreeuwse woord betekent naast 'barmhartigheid' ook 'ingewanden' en 'baarmoeder'. Barmhartigheid is een naam voor de diepste gevoelens die een moeder koestert voor haar kind. Deze gevoelens bieden haar ongeboren kindje liefde, geborgenheid en bescherming. Een moeder is diep begaan met het ongeboren leven dat ze bij zich draagt. God is barmhartig en genadig, Zijn ingewand rommelt over Zijn volk (Jer. 31: 20). Hij zendt Zijn Zoon uit innerlijke bewegingen der barmhartigheid (Luk. 1: 78). Jezus was met innerlijke ontferming bewogen over de schare.

Wie in de voetstappen van Christus gaat, vertoont het beeld van de Meester. Hij wordt ook zelf medelijdend en barmhartig. Het is een vrucht van de Heilige Geest. *Zalig zijn de barmhartigen* (Matth. 5: 7). Het omgekeerde staat in Jakobus 2 vers 13: Er is bij God geen barmhartigheid voor wie niet barmhartig is. Het woord 'barmhartigheid' kan ook gebruikt worden om menselijke gevoelens uit te drukken. Als iets een mens diep aangrijpt, voelt hij dat in de maagstreek. (bron: Bijbel met uitleg)

Barmhartigheid van God in de Heere Jezus

In Jezus' woorden en daden zien we Wie God is. *Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien*. God is in Christus met barmhartigheid innerlijk bewogen over de ellende van zondaren. God strekt in Jezus Zijn hand naar ons uit om ons op ons ootmoedig smeekgebed te helpen.

Deze geschiedenis is voor alle overtuigde zondaren een grote bemoediging om rechtstreeks in het gebed tot de Heere Jezus de toevlucht te nemen. *Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd* (Hebr. 4: 16).

Met barmhartigheid bewogen

Matthew Henry schrijft er het volgende over: "Christus was met barmhartigheid innerlijk bewogen. Dit wordt hier, in Markus, er bijgevoegd, om te tonen dat Christus' macht door Zijn medelijden wordt aangewend tot hulp en verlichting van arme zielen. Zijn redenen hiervoor vloeien voort uit Hemzelf. Wij hebben niets wat ons in Zijn gunst aanbeveelt."

Handleiding bij de werkboekjes

Antwoorden bij werkboekje -10

Een melaatse man wordt weer gezond

Zet het woord in de goede zin

stad – barmhartigheid – onrein – offer – gereinigd – zweren – tempel – raakt – priester – gezond

1. De melaatse man zit vol met *zweren*.
2. Wanneer de melaatse andere mensen ziet roept hij *onrein*.
3. Hij mag niet in de *tempel* komen.
4. Hij leeft buiten de *stad*.
5. De Heere Jezus is met *barmhartigheid* bewogen over de melaatse.
6. Hij *raakt* de melaatse man aan.
7. De Heere Jezus zegt: "Ik wil, wordt *gereinigd*."
8. De melaatse man wordt helemaal *gezond*.
9. De melaatse man moet nu naar de *priester*.
10. Hij moet een *offer* brengen.

Welke woorden horen bij de Heere Jezus? En welke bij de melaatse?

Barmhartig, onrein, rein, zondig, melaats, vol liefde, zweren, verbannen buiten de stad, aanraken

De Heere Jezus	De melaatse
barmhartig rein vol liefde aanraken	onrein zondig melaats zweren verbannen buiten de stad

Wat is 'barmhartig zijn'?

In de vertelling uit de Bijbel heb je gehoord dat de Heere Jezus barmhartig is voor zondige mensen. In Psalm 103 staat: *Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden*. Dat betekent dat de Heere mensen ook leert om barmhartig te zijn.

1. Ben jij wel eens barmhartig voor andere mensen? Wanneer?
Laat de kinderen er iets over vertellen. Bij 'barmhartig zijn' kun je denken aan:

- *Iemand helpen, ook als je er niks voor terug krijgt*
- *In de klas iemand kiezen die nooit gekozen wordt*
- *Geld inzamelen voor armen*
- *Boodschappen doen voor zieke of oude mensen*

Het gaat bij barmhartig zijn ook om je hart: doe je het omdat het moet, of omdat je het zelf graag wilt?

2. In de Bijbel gaat het vaker over mensen die melaats werden. Weet jij er nog meer te noemen?
Mirjam, Naäman, Gehazi, de tien melaatse mannen die door de Heere Jezus genezen werden, ...

3. Weet je nog meer voorbeelden uit de Bijbel over barmhartigheid?
De barmhartige Samaritaan is een bekend voorbeeld, ook vanwege zijn naam. Maar denk bv. ook aan Dorkas die de arme weduwen hielp, aan Boaz die Ruth en Naomi hielp, aan David die voor Mefiboseth zorgde, aan Barnabas in Handelingen 4, die zijn akker verkocht en het geld aan de discipelen gaf voor de armen, ...

Kleuren

De melaatse man moest naar de tempel gaan om aan de priester te laten zien dat hij gereinigd was en om te offeren. Teken jij de man erbij en kleur de plaat verder in.

Antwoorden bij werkboekje +10

Puzzel

Begin bij de eerste letter, sla steeds één letter over (van links naar rechts op iedere regel). Schrijf de letters achter elkaar. Begin daarna met de tweede letter en sla weer steeds één letter over.

Welke tekst uit Psalm 51 lees je?

Delg mijn overtreding uit naar de grootheid Uwer barmhartigheden

D	R	E	O	L	O	G	T	M	H	IJ
E	N	I	O	D	V	U	E	W	R	E
T	R	R	B	E	A	D	R	I	M	N
H	G	A	U	R	I	T	T	I	N	G
A	H	A	E	R	D	D	E	E	N	G

Laten we nog eens verder kijken naar Psalm 51. Deze psalm is geschreven door David en de aanleiding is de zonde met Bathseba en de dood van Uria.

1. In de Bijbel is de melaatsheid een beeld van de zonde. Welke woorden worden hiervoor gebruikt? *Zonde, ongerechtigheid, onreinheid, overtredingen*

2. Een melaatse leeft elke dag met de gevolgen van een vreselijke ziekte. Hoe vind je dit terug bij de zonde van David? *David krijgt last van zijn zonden, het is een kwelling voor hem. Dan belijdt hij ze aan de Heere: 'Want ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij.'*
3. David smeekt om vergeving. Waar lees je dat in deze psalm? *'Delg mijn overtreding uit, naar de grootheid van Uwer barmhartigheden.'* *Gods barmhartigheden zijn groter en meer dan onze zonde. 'Ontzondig mij met hysop en ik zal rein zijn. Was mij, en ik zal witter zijn dan de sneeuw.'*

Wat is 'barmhartig zijn'?

In de vertelling uit de Bijbel heb je gehoord dat de Heere Jezus barmhartig is voor zondige mensen. In Psalm 103 staat: *Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden.* Dat betekent dat de Heere mensen ook leert om barmhartig te zijn.

1. Ben jij wel eens barmhartig voor andere mensen? Wanneer?
Laat de kinderen er iets over vertellen. Bij 'barmhartig zijn' kun je denken aan:
 - *Iemand helpen, ook als je er niks voor terug krijgt*
 - *In de klas iemand kiezen die nooit gekozen wordt*
 - *Geld inzamelen voor armen*
 - *Boodschappen doen voor zieke of oude mensen*

Het gaat bij barmhartig zijn ook om je hart: doe je het omdat het moet, of omdat je het zelf graag wilt?

2. Kijk nog eens naar het begin van de tekst 'Die u kroont...'. Als je de barmhartigheid van de Heere Jezus hebt leren kennen, geeft Hij je niet alleen barmhartigheid voor anderen, Hij kroont je er zelfs mee. Wat betekent dat?
Dat je het niet weg moet stoppen, maar het moet laten zien aan de mensen. 'Laat uw licht also schijnen voor de mensen...' *Barmhartigheid is als een kroon: het siert je als je barmhartig bent voor anderen. De Heere geeft dit uit genade aan Zijn kinderen.*
3. In de Bijbel gaat het vaker over mensen die melaats werden. Weet jij er nog meer te noemen?
Mirjam, Naäman, Gehazi, de tien melaatse mannen die door de Heere Jezus genezen werden, ...
4. Weet je nog meer voorbeelden uit de Bijbel over barmhartigheid?
De barmhartige Samaritaan is een bekend voorbeeld, ook vanwege zijn naam. Maar denk bv. ook aan Dorkas die de arme weduwen hielp, aan Boaz die Ruth en Naomi hielp, aan David die voor Mefiboseth zorgde, aan Barnabas in Handelingen 4, die zijn akker verkocht en het geld aan de discipelen gaf voor de armen, ...

Extra avond

1. Denk na over mensen in de gemeente die ziek of eenzaam zijn. Deze mensen kun je een bezoek brengen in kleine groepjes van de club. Maak van te voren iets moois dat je meeneemt voor hen.
2. Organiseer een avond met een spreker van een organisatie die diaconale zorg verleent, bijvoorbeeld het dep. Bijzondere Noden, Woord en Daad of Stichting Ontmoeting.
3. Welke dingen gebeuren er al in jullie gemeente? Nodig bv. een diaken uit om hierover te vertellen.